

Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινούπουλου
Βουλευτής Επικρατείας
Νέα Δημοκρατία

9887
10.5.10

Αθήνα, 10 Μαΐου 2010

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τις Υπουργούς:

- Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
- Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων

Θέμα: Μέτρα αντιμετώπισης της πιτυοκάμπης στα δάση της Ηλείας (*Thaumetopoea pityocampa*)

Η πιτυοκάμπη είναι ένας από τους σημαντικότερους εχθρούς της Πεύκης τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις άλλες παραμεσόγειες χώρες. Τρέφεται με τις βελόνες όλων των ειδών Πεύκης, σε όλα τα υψόμετρα που φύεται το δέντρο. Περισσότερο ευαίσθητα είναι τα νεαρά δενδρύλλια και τα ενήλικα δέντρα που φύονται σε ξηρά και φτωχά εδάφη. Η κάμπια των πεύκων στο τέλος του βιολογικού της κύκλου μεταμορφώνεται στη νυχτοπεταλούδα με το επιστημονικό όνομα *Thaumetopoea Pityocampa*. Έχει διαπιστωθεί ότι κατά μέσο όρο οι κάμπιες προσβάλλουν περίπου το 30% ενός πευκοδάσους, οδηγώντας στη νέκρωση δεκάδες δέντρα.

Το τέλειο θηλυκό έντομο (περωτή μορφή) ωοτοκεί από το Σεπτέμβριο έως και το Νοέμβριο. Μία νυχτοπεταλούδα μπορεί να γεννήσει από 70 έως 100 αυγά περιμετρικά μίας πευκοβελόνας και να φτιάξει μέχρι και 5 φωλιές σε ένα μόνο δέντρο. Νεαρές προνύμφες από πολλές οικογένειες του ίδιου δένδρου συγκεντρώνονται κατά αποικίες σε ακραία τμήματά του (στη νεαρή βλάστηση) και εκεί δημιουργούν αραχνοϋφαντες φωλιές. Βγαίνουν από την φωλιά τη νύχτα και κατατρώγουν αδηφάγα τις πευκοβελόνες προκαλώντας έντονες ξηράνσεις στο φύλλωμα και τα κλαδιά του δέντρου. Η επαφή με τις προνύμφες προκαλεί στον άνθρωπο έντονο κνησμό και συχνά αλλεργίες και αναπνευστικά προβλήματα, καθώς οι κάμπιες όταν νιώσουν ότι απειλούνται, εκτοξεύουν στον αέρα μικροσκοπικά τριχίδια, τα οποία περιέχουν τοξίνη που προκαλεί στον άνθρωπο αλλεργικές αντιδράσεις.

Για να ολοκληρώσουν τον βιολογικό τους κύκλο, δημιουργούν σειρές στο έδαφος (σχηματισμός λιτανείας) όπου αναζητείται από την οδηγό η κατάλληλη τοποθεσία για θα μετατραπούν σε χρυσαλίδες. Η διαδικασία της νύμφωσης κρατάει έως και μερικά χρόνια σε κάποιες περιπτώσεις, όταν λ.χ. στο τέλος της κανονικής διάπαυσης επικρατήσουν πολύ χαμηλές ή πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Οι νυχτοπεταλούδες ζουν για 2 ημέρες κατά τον Ιούλιο/Αύγουστο, κατά τη διάρκεια των οποίων ζευγαρώνουν και γεννούν.

Η δράση της πιτυοκάμης προκαλεί στα ενήλικα προσβεβλημένα δένδρα απώλεια αύξησης της τάξης του 20-45% και στα νεαρά δενδρύλλια μέχρι και νέκρωση. Ο χρόνος προσβολής των πεύκων ποικίλλει αναλόγως των κλιματικών συνθηκών και του υψομέτρου της κάθε περιοχής, έτσι, στα ορεινά η εμφάνιση της κάμπιας αρχίζει τον Οκτώβριο, ενώ στα πεδινά και στα παραθαλάσσια το Νοέμβριο. Η προσβολή από την πιτυοκάμπη μπορεί να επηρεάσει μεγάλες εκτάσεις πευκοδάσους, έως και το 30%. Περιοδικά εμφανίζεται σε επιδημική μορφή όπου υπάρχουν νεαρές αναδασώσεις με αποτέλεσμα τη

νέκρωση των δενδρυλλίων. Επηρεάζει αρνητικά την αισθητική εμφάνιση των πεύκων, μειώνει την ανάπτυξή τους και προκαλεί ξηράνσεις υποβαθμισμένων ή καχεκτικών δένδρων αλλά ακόμα και υγιών ενήλικων πεύκων που φύονται σε ξηρά, φτωχά ή περιορισμένα από την οικοδόμηση εδάφη.

Το φαινόμενο έχει ήδη πλήξει επιδημικά δάση και αλσύλλια σε όλη την Επικράτεια της χώρας μας, τα οποία έχουν πλέον αποψιλωθεί καθώς η πιτυοκάμψη κατανάλωσε φέτος τις πευκοβελόνες ασυνήθιστα μεγάλου αριθμού δένδρων. Ένα παράδειγμα της ζημιάς που η πιτυοκάμψη προκαλεί είναι η ξήρανση υπεράριθμων ενηλίκων δένδρων φέτος στο δάσος του Υμηττού. Εντονότατο πρόβλημα από την επέλαση της πιτυοκάμψης διατρέχουν οι αναδασωμένες εκτάσεις της Ηλείας (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής αναδάσωσης), όπως το Όρος Λαπίθας, ο Καϊάφας και ο Κρόνιος Λόφος κλπ. Ενδεικτικά, σοβαρή ζημιά είχε ήδη προκληθεί στα δενδρύλλια της τεχνητής αναδάσωσης της Πεντέλης πριν από δύο χρόνια, και πέρυσι η ζημιά επεκτάθηκε και στα πεύκα της φυσικής αναδάσωσης. Το πρόβλημα επιβάλλεται να αντιμετωπιστεί άμεσα, έτσι ώστε τα εναπομείναντα από τις φωτιές πεύκα και τα δενδρύλλια των αναδασώσεων να σωθούν.

Έχουν προταθεί από την επιστημονική κοινότητα μέτρα αντιμετώπισης όπως τα κατωτέρω:

1. *Μηχανική Καταπολέμηση*. Ο τρόπος αυτός καταπολέμησης της πιτυοκάμψης, απόλυτα φιλικός προς το περιβάλλον, συνίσταται στο κόψιμο και κάψιμο της φωλιάς.
2. *Βιολογική Καταπολέμηση*. Αυτή επιτυγχάνεται με τη χρήση βιο-παρασκευασμάτων με βάση το βακτήριο *Bacillus thuringiensis*. Η δράση τους στηρίζεται στην παραγωγή μιας κρυσταλλικής δενδοτοξίνης, η οποία σχηματίζεται κατά την πορεία της σποριογένεσης.
3. *Καταπολέμηση με χρήση φερομονών*. Με τη βοήθεια των ουσιών αυτών, είναι δυνατό, χρησιμοποιώντας ειδικές παγίδες, να προσελκυσθούν και να παγιδευτούν έντομα μιας περιοχής.

Ερωτώνται οι Υπουργοί:

1. Τι μέτρα έχετε λάβει προκειμένου τα δάση Πεύκης της Ηλείας που έχει πληγεί από τις καταστροφικές φωτιές του 2007 να προστατεύονται οργανωμένα από την απογύμνωση των φύλλων τους από την παρατηρούμενη έξαρση της πιτυοκάμψης που έχει αποτέλεσμα την αποξήρανσή ραγδαία αυξανόμενου αριθμού δένδρων;
2. Δεδομένης της κλιματικής αλλαγής σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η δράση της πιτυοκάμψης ευνοείται ιδιαίτερα από τις ξηρές καιρικές συνθήκες, αν και σε ποιες δράσεις σκοπεύετε να προχωρήσετε ώστε να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά στην κατάλληλη περίοδο, ήτοι κατά το Σεπτέμβριο/Οκτώβριο, η πιτυοκάμψη στα εναπομείναντα δάση της Ηλείας και στις αναδασωμένες εκτάσεις αυτών που είχαν καεί;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινούλου